

Temat: Czym są zasady Creative Commons?

Czas realizacji: 1 godz.

Cele zajęć

■ Cel ogólny

Zdobycie wiedzy na temat korzystania w sposób legalny z źródeł i innych utworów oraz zapoznanie się z zasadami Creative Commons.

■ Cele szczegółowe

Uczeń:

- z zaangażowaniem bierze udział w dyskusji,
- przedstawia, na czym polega specyfika pozyskiwania źródeł do dziennikarskich publikacji,
- gromadzi argumenty na określony temat
- zdobywa umiejętność świadomego, odpowiedzialnego i selektywnego korzystania z Internetu,
- analizuje różne teksty i wskazuje w nich przykłady wykorzystania „cudzych” materiałów,
- rozumie i zna pojęcie zasady Creative Commons,
- tworzy różne krótkie teksty z wykorzystaniem ogólnodostępnych źródeł,
- sprawnie posługuje się poprawną odmianą polszczyzny pisanej i mówionej.

■ Metody i formy pracy:

- metody aktywizujące – asocjogram, burza mózgów, dyskusja,
- rozmowa kierowana,
- ćwiczenia redakcyjne,
- ćwiczenia z tekstami prasowymi,
- praca z tekstem i materiałem audiowizualnym,
- praca z komputerem z dostępem do Internetu,
- indywidualna i grupowa praca analityczna i redakcyjna.

■ Środki dydaktyczne:

- Karta pracy: *Czym są zasady Creative Commons?*
- Materiały dla nauczyciela do tematu: *Czym są zasady Creative Commons?*
- fragmenty różnych tekstów prasowych,
- materiały audiowizualne dostępne w Internecie : wywiad z koordynatorem projektu Creative Commons Polska- Alkiem Tarkowskim (<http://e-lekcje.org/mamtv/o-domenie-publicznej-i-creative-commons.html>)
- komputer z dostępem do Internetu, m.in. stron: <http://creativecommons.pl/poznaj-licencje-creative-commons/>, edukacja.medialna.edu.pl, legalna.kultura.pl, [wikipedia](http://wikipedia.org),
- komputer, tablica.

Temat: Czym są zasady Creative Commons?

■ Przebieg lekcji

1. Faza wstępna – praca z komputerem z dostępem do Internetu (10 min.)

Nauczyciel sprawdza zadanie domowe, które polegało na tym, że uczniowie mieli, korzystając z oznaczeń wolnych licencji, zamieścić własny utwór autorski (zdjęcie, film, muzykę, własnej kompozycji), udostępniając go legalnie i za darmo w Internecie. Mieli przy tym skorzystać ze stron internetowych serwisów społecznościowych, np. YouTube, Flickr, MySpace itp. (uczniowie prezentują w Internecie wykonane przez siebie zadanie)

Faza realizacyjna

a) Creative Commons-co to takiego? (15 min.)

- Nauczyciel prosi uczniów, by zapoznali się z informacjami na temat licencji Creative Commons dostępnymi na stronach:
<http://www.legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/slowniczek#licencje-creative-commons-cc>
oraz <http://creativecommons.pl/poznaj-licencje-creative-commons/> (przykładowe informacje w *Materiałach dla nauczyciela*)
- Po wyznaczonym czasie uczniowie sprawdzają swe wiadomości, dopisując do odpowiednich oznaczeń licencji CC ich nazwy i krótkie objaśnienia (*Karta pracy, zad 1.*). Wybrani uczniowie na forum prezentują wyniki swej pracy.

b) Na jakiej licencji jest ten utwór? (10 min.)

- Nauczyciel poleca uczniom, by zapoznali się z wywiadem z Alkiem Tarkowskim Koordynator projektu Creative Commons Polska na stronie: <http://e-lekcje.org/mamtv/o-domenie-publicznej-i-creative-commons.html> i wyjaśnili, na jakich zasadach licencji CC jest on udostępniony (*Karta pracy, zad.2.*)

2. Faza podsumowująca (10 min.)

- Uczniowie w ramach podsumowania swej wiedzy o wolnych licencjach rozwiązują test ze strony dotyczącej otwartych zasobów **otwartosc.koed.org.pl**
- (<http://otwartosc.koed.org.pl/quiz/q/wolne/>). Uczniowie dzielą się na forum wnioskami płynącymi z rozwiązania testu. Czy materiały publikowane w szkolnej gazecie są na pewno materiałami publikowanymi na zasadach otwartości.

■ Ewaluacja/samodzielna praca uczniów

Wykonaj zadanie 3. z Karty pracy (Wejdź na stronę http://koed.org.pl/wp-content/uploads/2012/03/OZE_przewodnik_v4.pdf . W udostępnionym na tej stronie „Przewodniku po wolnych zasobach edukacyjnych” znajdź podrozdziały: „Wyszukiwarka otwartych zasobów” oraz „Zasoby polskie” i na ich podstawie stwórz własną bazę stron, warto jest wykorzystywać w nauce i pracy dziennikarza . Pogrupuj strony tematycznie : np. grafika, sztuka, lektury, historia, zdjęcia itp.

Temat: Czym są zasady Creative Commons?

KARTA PRACY

1. Do poniższych znaków dopisz cztery podstawowe warunki licencji CC z krótką ich charakterystyką. Skorzystaj z informacji na stronach: <http://creativecommons.pl/poznaj-licencje-creative-commons/> lub <http://www.legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/slowniczek#licencje-creative-commons-cc>

2. Po zapoznaniu się z wywiadem z Alkiem Tarkowskim koordynatorem projektu Creative Commons Polska (na stronie: <http://e-lekcje.org/mamtv/o-domenie-publicznej-i-creative-commons.html>) wyjaśnij, na jakich zasadach licencji CC ten wywiad został udostępniony (co można z nim zrobić w ramach licencji CC)

.....

.....

.....

.....

3. Wejdź na stronę [://koed.org.pl/wp-content/uploads/2012/03/OZE_przewodnik_v4.pdf](http://koed.org.pl/wp-content/uploads/2012/03/OZE_przewodnik_v4.pdf) . W udostępnionym na tej stronie „Przewodniku po wolnych zasobach edukacyjnych” znajdź podrozdziały: „Wyszukiwarka otwartych zasobów” oraz „Zasoby polskie” i na ich podstawie stwórz własną bazę stron, warto jest wykorzystywać w nauce i pracy dziennikarza . Pogrupuj strony tematycznie (np. grafika, sztuka, lektury, historia, zdjęcia itp.)

Temat: Czym są zasady Creative Commons?

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELA

(Materiały pochodzące ze strony: <http://creativecommons.pl/poznaj-licencje-creative-commons/>)

Poznaj licencje Creative Commons

Podstawowym narzędziem Creative Commons są licencje prawne pozwalające zastąpić tradycyjny model „Wszystkie prawa zastrzeżone” zasadą „Pewne prawa zastrzeżone” – przy jednoczesnym poszanowaniu zasad prawa autorskiego. Licencje Creative Commons oferują różnorodny zestaw warunków licencyjnych – swobód i ograniczeń. Dzięki temu autor może samodzielnie określić zasady, na których chce dzielić się swoją twórczością z innymi. W ciągu dziesięciu lat działalności Creative Commons zbudowała silną pozycję na świecie poprzez intensywną promocję twórczości oraz tworzenie warunków legalnego dostępu do dóbr kultury.

Wszystkie licencje Creative Commons posiadają cechy wspólne (poszanowanie praw autorskich osobistych) oraz dodatkowe warunki wybrane przez licencjodawcę (czy twórcę). Warunki licencyjne są niczym klocki – zasady określone przez daną licencję są wynikiem złożenia razem dwóch lub trzech takich warunków.

Twórca korzystając z licencji zawsze zachowuje prawa autorskie, jednocześnie umożliwia innym kopiowanie i rozpowszechnianie, dodatkowo może określić czy ich wykorzystywanie może odbywać się wyłącznie w warunkach niekomercyjnych lub ograniczyć możliwości tworzenia utworów zależnych.

Twórca wybierający licencje Creative Commons musi odpowiedzieć na dwa proste pytania aby wybrać właściwe warunki licencji. Po pierwsze: czy chce umożliwiać komercyjne użycie swoich dzieł? Po drugie, czy zgadza się na tworzenie utworów zależnych od oryginału, a jeśli tak to czy chce również wymagać aby utwory zależne były dostępne na tej samej licencji? Warunek „Na tych samych warunkach” to mechanizm mający wspierać wolną kulturę i popularyzację wolnych licencji. Na podobnych zasadach działają takie licencje jak GNU General Public License, używane przez wiele projektów open source (otwartego oprogramowania).

Licencje Creative Commons nie naruszają wolności, które przyznaje prawo autorskie wszystkim użytkownikom w ramach dozwolonego użytku i prawa cytatu. Użycie licencji pozwala na jednoznaczne definiowanie dodatkowych uprawnień dla użytkowników (licencjobiorców). Licencjobiorca musi zawsze dochować warunków licencji, w innym wypadku licencja automatycznie wygasa. Oznacza to konieczność poprawnego informowania o autorze i jego prawach na każdej kopii utworu oraz zakaz korzystania ze środków ograniczających dostęp do tych utworów.

Temat: Czym są zasady Creative Commons?

Cztery podstawowe warunki licencji CC to:

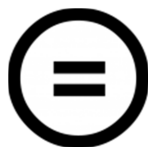
Uznanie autorstwa. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz opracowane na jego podstawie utwory zależne pod warunkiem, że zostanie przywołane nazwisko autora pierwowzoru.

Użycie niekomercyjne. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz opracowane na jego podstawie utwory zależne jedynie do celów niekomercyjnych.

Na tych samych warunkach. Wolno rozprowadzać utwory zależne jedynie na licencji identycznej do tej, na jakiej udostępniono utwór oryginalny.

Bez utworów zależnych. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać utwór jedynie w jego oryginalnej postaci – tworzenie utworów zależnych nie jest dozwolone.